

F O A I E

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 28.

Luni, 12. Julie.

1843.

DESCRERE BENINŌRŪ ШИ ЛНВЕНИНЪРІ.

De Dr. Vasich.

(Брмаре)

Ефектъл венінълѣ шѣ сѣмтомеле маї сѣс дѣшпирате, тѣлт се modifikeazъ прѣн дрѣмѣл прѣн каре венінъл саѣ сорвѣт, прѣн кътѣмеа лѣѣ сорвѣтъ, шѣ прѣн консѣстенѣѣя венінълѣ, къчѣ алѣфелѣѣ ва лѣкра венінъл лѣат дѣ дозъ маї тѣре шѣ маї кончеп-трат: алѣфелѣѣ дакъ ва фѣ стомахѣл ажѣп, алѣфелѣѣ сѣтъл, дакъ ва зрѣта, саѣ пѣ ва зрѣта vomire, алѣфелѣѣ дѣ чеї маї тѣперѣ шѣ педѣдаѣї. Времеа, дѣ карѣа дѣмпѣр-деѣе венінъл стрѣкъчѣосѣл сѣѣ ефект трѣ-пѣлѣѣ рѣѣ атѣрѣѣ дарѣ дема маї сѣс зѣселе конѣїѣї. Песте тот, венінъл анѣмал лѣ-крѣ маї ѣѣте, челе тѣперале маї дѣчет, ѣарѣ челе ѣѣдетѣвѣле маї тѣрѣїѣ.

Ла къра дѣвенінърѣмор есте де лѣпѣѣ
1. а депѣрта кът маї кърѣнд венінъл дѣгѣїѣт.
2. а къѣта де аї фрѣлѣѣ пѣтереа стрѣкъ-чосѣ, шѣ а 3. дакъ прѣн маї тѣлта а лѣї петречере дѣ трѣп, ачѣста с'ар фѣ прѣмеж-дѣїт, а къѣта де ал скѣпа, пої аїчеа не vom ѣїнеа де пѣнтѣрѣле челе дѣѣ дѣнтѣѣе, лѣѣѣнд а треїмеа докторѣмор:

Ка се пѣтем де лок депѣрта венінъл

дѣгѣїѣт ѣ де лѣпѣѣ а vomѣ, саѣ а вѣрса. Ачѣста се поате продѣче прѣн гѣдѣлѣреа фѣлѣлор, шѣ а лѣмѣврѣшѣлѣї къ о пѣапѣ тѣїатѣ дѣ зпѣт де лѣтп, саѣ злѣїѣ, саѣ прѣн бѣѣтѣра де апѣ калѣѣ.

ѣарѣ ка сѣ фрѣлѣѣ пѣтереа венінъ-лѣї спре а пѣ пѣтеа дѣмпѣрѣїѣѣя фрѣїоаса са лѣкраре дѣ тот трѣпѣл, авѣм зрѣмѣ-тоареле мѣжлоаче, каре се пот афла ла тоа-тѣ каса: апѣ калѣѣ кът де тѣлт вѣѣтѣ, апѣ къ сѣпѣп (сѣпѣнеме) апѣ къ фѣїпѣ, саѣ къ дѣтѣреалѣ, местекатѣ, деконт де палѣѣ тѣре, саѣ мѣкъ, де сѣтѣлѣѣ де ѣнѣ, де зрѣѣѣ де арпѣкаш, замѣ де карне пѣ-сѣратѣ, зпѣт де лѣтп, злѣїѣ, лапте, алѣѣш де оѣ ш. а. Фолосѣл ачѣстор мѣжлоаче лекѣїтоаре есте дѣтѣрѣїт, къчѣ а) се пот дѣ тот локѣл афла шѣ дѣтѣрѣѣїѣѣѣ, в) ѣтпмѣнд стомахѣл, дѣ вор сѣлѣ спре во-мѣт, шѣ аша се ва деїнерта о парте тѣре дѣп дѣгѣїѣтѣл венѣп, ѣ) вор дѣлѣлѣ пѣрѣѣї стомахѣлѣї, шѣ аша ачѣста пѣ ва сѣмѣї де лок къѣлѣчѣна пѣтере а дѣгѣїѣтѣлѣї венѣп. Дѣпѣѣ ка сѣ фолосѣаскъ, трѣѣѣе дѣ тѣре кътѣѣїѣме шѣ пѣлѣ атѣпѣї дѣтѣрѣѣ-їѣѣѣѣ, пѣпѣ къѣнд вор дѣчѣта сѣмтомеле челе прѣмежѣїоасе, че маї сѣс лѣам арѣтат.

Ачѣста ар фѣ къра, каре ла орѣ че дѣвенѣнѣаре афлѣ локѣл сѣѣ, шѣ трѣѣѣе фѣрѣ

пичі о пердере де време днтревінцатъ.
 Длпсъ фіндкъ веніврїле дѣпъ деосевїта лор лѣкраре дп трѣпѣл віѣ, чер шї деосевїтъ кѣрѣ, гѣндїмъ кѣ ар фї де ліпсъ, дпкѣт се поате ѣмпліні ачеаста кѣ міжлоаче тѣмѣдѣїтоаре де касъ, а дескрїе шї ачеаста маї де апроапе. Ка се пѣтем да-рѣ ачеаста ѣмпліні де ліпсъ е а кѣпоацѣ веніврїле маї де амѣрѣнтѣл, шї але класїфика дѣпъ дппѣрѣдїреа маї сѣс арѣтатъ. Шї аша vom дескрїе

1) Веніврїле че се зїк розѣтоаре, саѣ арѣѣтоаре (venena corrosiva caustica) дїп прїчїнѣ кѣ пѣрѣїле, де каре се атїнг, ле ард шї ле род. Де ачеастъ пла-сѣ а веніврїлор сѣ дїнѣ тоате веніврїле фѣкѣте дїп металѣрї, аша зїсе сѣрѣрї металїче, шї алкаліне саѣ лешїїоа-се. Адекъ сѣ рїчїка, арсенїк (пїатра шоречелѣлѣї) пїатра іадѣлѣї, пїатра арѣѣтоаре, пїатра вѣпѣтъш.а. Акрї-теле мїнерале концентрате, адекъ вітрі-о лѣл, ана таре ш.а. Канторїделе, гѣндачїї маїалї ш. а.

Асѣпра сѣрїчїкеї се рекомѣндѣ афа-рѣ де челе зїсе дп ценерал: тот ма дѣв мїнѣте алѣвш де оѣ местекат кѣ апѣ. — Асѣпра арсенїкѣлѣї апѣ калдѣ тѣлѣтѣ ме-стекатѣ кѣ захар, саѣ мїере шї лаптеле калд. — Іарѣ дакѣ чїнева с'ар фї отревїт прїп арсенїк топїт, атѣпчеа се рекомѣндѣ апѣ де вар, шї замѣ де гогоаше віне фертѣ. — Асѣпра дпвенїпѣрїлор кѣ пре-паратѣрї де арѣмѣ (пїатра вѣпѣтъ, грїп-спанѣ) алѣвш де оѣ, шї захар кѣ апѣ есте де тарѣ фолос. — Асѣпра петрїї іадѣлѣї се рекомѣндѣ зарѣа дп апѣ топїтѣ, дѣпъ а-чеа лапте саѣ деконтѣрї де палѣѣ, саѣ де сѣтѣпѣче де їнѣ.

Асѣпра дпвенїпѣрїлор кѣ вітріол, саѣ кѣ апѣ тарѣ се рекомѣндѣ сѣпѣпелеле. Іарѣ локѣрїле арсе есте віне а лѣзпѣе кѣ мелїм фѣкѣт дїп гѣлѣѣпѣн де оѣ, кѣ мїере шї чева ѣлѣї де мїгдале дѣлѣї, шї але спѣла кѣ деконт де палѣѣ.

Асѣпра канторїделор шї гѣндачїлор маїалї се рекомѣндѣ ана калдѣ кѣ алѣвш де оѣ, шї маї тѣрѣїѣ лапте де мїгдале, саѣ де алте сѣтѣпѣче кѣ пѣдїнтел канфор, клїстїре де сѣтѣпѣчѣ де їнѣ фертѣ. Шї фїндкѣ ачестеа дптѣрѣтѣ пѣрѣїле сексѣ-ле кѣ дѣрерї пѣсѣферїте, шї кѣ пїшаре сѣпѣпероасѣ, есте віне дп дїнѣтѣл ѣешї-чеї а пѣне катапласме (тѣмѣлігѣ) калде.

Дакѣ ачестеа, саѣ орї каре веніврї с'ар фї дппѣрѣїт маї тарѣ дп трѣп, атѣп-чеа есте ѣлѣѣ скѣлдарѣа дп апѣ калдѣ, катапласме пе стомах, шї клїстїре де сѣ-тѣпѣче де їнѣ фертѣ, саѣ де тѣрѣпѣче.

2) Веніврїле їѣдїї (acria) ачестеа лѣкрѣ ка шї челе маї сѣс пѣмѣратѣ, ла гѣстаре сѣпѣт їѣдїї, шї чер тот ачел ажѣ-торїѣ. Де ачестеа сѣ дїп: лаптеле кѣ-пелѣї, саѣ а оїлор, спѣп, саѣ спѣпѣ, ѣропѣеан, аковїтѣл, лѣпѣтѣка сѣлѣ-тїкѣ ш. а. Ла аша дпвенїпѣрї есте а се пѣзї де оѣет, шї де орї че акрїмі. Іарѣ дакѣ дпвенїпатѣл ар сїмѣї кѣтѣкѣ пѣтерїле дї апѣп, атѣпчеа се рекомѣндѣ кафеоа пѣагрѣ, кѣ пѣдїнтел канфор, шї дакѣ аче-стеа пѣ леар рѣѣда стомахѣл, атѣпчеа тре-ѣѣе date дп клїстїре, шї спѣлат стомахѣл кѣ їеле. Ла ачесте дпвенїпѣрї се реко-мѣндѣ маї кѣ самѣ сѣпѣпелеле.

3) Веніврїле стрѣпгѣтоаре, саѣ ѣскѣѣтоаре (adstringentia, exsiccantia) а-честеа лѣате дп маї тарѣ кѣтѣдїме, лѣ-крѣ ка челе маї сѣс дескрїе, іарѣ дп

кътъците микъ лъкръ днчет, днсъ сгър. Аичеа се пѣтъръ тоате препарателе де пълтв, ші сѣнт къ атѣта маі примѣждіосе, къ кѣт се днтревзіндеазъ фоарте дес дн пѣлте месеріи, ші продѣк о воалъ о себитъ, каре се пѣмцеде колика зыгравілор. Асвпра ачестор днвеніпърі се рекомъндъ афаръ де челе дн ценерал зисе, декокт де гогоаше, ші апъ къ алвѣш де оѣ, ланте ші клістіре де съпѣн. — Іаръ челор каріи лъкръ къ ачесте препаратърі адекъ зыгравілор ші оларілор се рекомъндъ ласіре ѳлеіосе, клістіре, ші а се скълда маі адесеорі дн апъ калдъ.

4) Веніпъріле амецїтоаре (parcotică) ачестеа фак пе оамені сорпороші, веаді, пѣзчі, ле кѣшѣпъ лѣзрїле тѣпелор ші а пічіоарелор (паралісе) ловірї де гѣтъ (гѣтѣроаіе, дамла) ші зпеле лъкръ ка ѳлцерѣл (електрїчітатеа) ѳъръ пічі о реакціе. Аичеа се пѣтъръ акреал авѣпътъ (Bläufäure) ші плантеле каре дїп дн сіне ачестеа, прекѣт сѣнт сѣмвѣрїи ші ѳрѣзеле де прѣпѣ, де череше амаре, де каісіне амаре, де мїгдале амаре ш. а. Іаръ алтеле лъкръ къ о реакціе кѣмплїтъ, ші аичеа се пѣтъръ опїзм (афіонѣл) тѣ сълѣрїца, ші тѣ трѣ гѣпа.

Ачестеа днвеніпърї, каре тоате фїндкъ сѣнт маі десе, чер ажѣторїз гравнік, прїп мїжлоачеле арѣтате дн ценерал, пѣ маі атѣта треѣзе лѣат сама, ка аичеа съ пѣ веа преа тѣлт отревїтѣл свѣцанце пікѣрѣтоаре, чї воитѣл съл продѣкъ кѣт се поате прїп гѣделїреа ѳлчїлор къ о папъ зпсъ дн зпт де летп, саѣ ѳлеї. Іаръ дѣпъ че аѣ вѣрсат отревїтѣл де прїос атѣчеа чеа маі вѣпъ медїчіпъ есте одет де вїп, саѣ [затъ де алѣтѣе, ші кафеоа

пеарѣ таре, каре треѣзе датъ дн дозъ мїчі, тот ла 10 мїнѣте, скїтѣлнд, кѣнд зпа кѣнд алта. Іаръ дакъ сѣпцеле с'ар сѣи кѣтре кап, атѣчеа треѣзе пѣсе пе кап кѣрпе моїате дн апъ рече, вїне есте а ѳрека болнавѣл пе тѣпї ші пе пічіоаре, ші пе кѣт се поате, а пѣл лѣса се доартъ.

5) Веніпърїле амецїтоаре іѣдї (parcotică-acria) лъкръ ка челе маі пайте дескрїсе, ші чер тот ачеа кѣрѣ. Днсъ дакъ ар фї петрекѣт маі тѣлт дн трѣп, атѣчеа треѣзе мїжлоаче кѣрецїтоаре ласіре, адекъ саре амарѣ къ апъ вѣзѣ. Аичеа се пѣтъръ тѣбак (тѣтѣп, дѣхан) чївѣтѣфаїе, децеделѣл, кѣкѣта, вѣчїнішѣл, сѣкара корпоасѣ, ші тѣлді дїнтре вѣреці. Дакъ чїнева дѣпъ тѣпкѣреа вѣрецілор ар сімці сімтомеле маі сѣс арѣтате аре де а се пѣзі съ пѣ веа одет, вїп, ракїз ш. а. съ пѣ тѣпѣпче сѣрат, ші съ днтревзіндезе челе маі сѣс арѣтате мїжлоаче. Крапѳ рекомъндъ аичеа апъ къ гїадъ.

Вїпѣл, вїпарсѣл ші алте свѣцанце спіртоасе дн маі таре кѣтѣците вѣзѣ, лъкръ ка веніпѣл, маі вѣртос дн оаменї педѣдаці, тїперї, аичеа се рекомъндъ а торпа песте чел днѣтат апъ рече, ал спѣла къ одет, ші аї да клістіре.

6) Веніпърїле цѣтрежѣноасе (serpentina) ачестеа се паск прїп мѣшкѣареа шерпїлор венїпаці, прїп днпѣцереа алвїпелор, веспїлор, скорпїонелор, тарантелелор, ші а зпор пѣцї венїпаці. Прїп днтревзіндеареа кѣрпѣрїлор днпѣците, пѣтреде; вѣрпѣла, ші кѣрпації дакъ стаѣ, фак аша зп ѳелїз де венїп, каре вої пѣмаї дїп ефектѣл, каре дн продѣче дн кѣпоащем.

Асвпра мѣшкѣтѣреї шерпїлор венїпаці

се рекомъндъ зрѣтоареа къръ. Де лок тревзе партеа тѣшкаты деасъпра тѣшкытврѣ легаты къ о фашіе латы пѣ преа таре стріпсъ, дѣпъ ачеа тревзе спѣлатъ тѣшкытвѣра къ лепіе, апъ, пішат, фрекатъ къ пѣсіп, къ пѣмѣнт; пѣпъ че съ фак ачестеа, съ се аръъ зп фер, кѣі, пѣпъ алвеще, къ каре тревзе арсе панеле. Болнавѣл съ шадъ дп пат, ші съ веа чаѣъ де флорі де теі, саѣ де сок, ка съ асѣде. — Деспре кѣра вестітѣлѣі Лолічі воіѣ ворбі алтѣдатъ.

Асъпра дпнѣсетврѣі албінелор, веспелор, скорпіонелор се рекомъндъ дѣпъ скоатереа акѣлѣі, пѣмѣнт вмед а пѣне песте дпнѣсетврѣ, а спѣла локѣл дп пѣнс къ апъ сѣратъ, ші ал зпце къ зпт де лемп. Іаръ дакъ с'ар паце сімтоте маі греле, тревзе болнавѣл пѣс дп пат, ші аі да чаѣъ де флорі де теі, саѣ де сок, ка съ асѣде vine. — Асъпра тѣшкытврѣі тарантеліі лавдъ Італіеніі тѣсіка.

Асъпра дпвеніѣрлор къ кърпѣрлор стрікаты есте вѣн одетѣл ші вѣпѣл. Асъпра веніѣлѣі дпн кърпаді ші врѣпъъ, есте вѣпъ спѣлареа къ одет ші вѣн калд къ захар.

Ші ачестеа сѣнт міжлоачеле, каре тревзе дптревѣнцате, кѣнд вѣне чінева дп прімеждіа дпвеніѣрлор. — Маі авет дпсъ а арѣта, кѣм съ пе пѣзім де дпвеніѣрлор, ші ачестеа регѣлі ар фі пе скѣрт зрѣтоаре. 1) А стѣрпі плантеле веніпате дѣпъ лѣпгъ лѣкаше; кѣкѣта, вѣчпзтѣл, чістѣфаіа, тѣсѣлѣрїца креск токмаі пе лѣпгъ касе. 2) А вѣга вѣне дп самъ съ пѣ дптревѣнцѣт планте веніпате дп лок де челе вѣне кѣкѣта аре тѣлтъ асетѣпаре къ петрїжелѣл. 3) А пѣ цінеа свѣстанде веніпатеа дп касъ, саѣ дакъ тревѣнца чере пеапѣрат, а ле дпкїде вѣне. 4) А о прі не ве-

стелор сѣліманеле отревітоарѣ, а декъ тот фелѣл де алвеле, рѣменеле, ковѣсітѣрлор, лѣптїшоаре ш. а., іаръ дакъ вреа чінева съ се зїте пѣмаі ла ікоане згѣрѣвїте, дпгѣдѣіеі пентрѣ албіт фѣпъ де зрез, ші пентрѣ рѣменїт рѣдѣчпъ де роїѣъ. 5) Бѣредїі сѣнт чеі маі тѣлді веніпаді, пентрѣ ачеа пѣмаі чеі кѣпоскѣді съ се дптревѣнцезе. 6) Мѣпкѣрїле акре, грасе, ші веѣтѣрїле съ пѣ се цпъ дп vase де пѣзтѣ саѣ де арапъ, дакъ пѣ сѣнт вѣне кълѣсіте, кѣчі се кълѣрїсеск (дпвеніпезе). 7) Копїлор съ пѣ дѣт захарїкале, ші жѣкѣрїі вѣпсіте. 8) Съ пе пѣзімѣ де тѣшкытвѣра де шерпе, кѣчі де се ші афлъ рар ла пої шерпі веніпаді, тотѣшї зпфелїѣ де пѣпѣркѣ есте таре веніпаты. — Семпеле шерпілор веніпаді сѣнт ачестеа: Капѣл шерпелѣі веніпаты есте дп форма іпїмеі ла марціпї дпфлат, къ солзі ка цїглеле песте оламъ ашезаді; іаръ челѣі невеніпаты есте капѣл мїк аскѣдіт, къ солзі ка ла пеще. — Солзіі де пе спателе шерпелѣі веніпаты сѣнт дп міжлок чева рѣдікаді, іаръ дп чел невеніпаты сѣнт пезеї. — Чел веніпаты аре коадъ скѣртъ, кареа тѣлт де фаче о а патра парте дпн трѣпѣлѣі, чел невеніпаты аре коадъ лѣпгъ. — Чел веніпаты аре пѣмаі зп шїр де дпндї дп фалка де сѣс, ші ла амѣндѣъ латѣрїле кѣте зп дпнте арѣват къ каре тѣшкѣ, ші дпвеніпезѣ; чел невеніпаты аре дѣъ шїрѣрї де дпндї дп фалка деасъпра, іаръ дпндїі де марціпї дп ліпеск. — Характерїі плантелор веніпаты сѣнт ачештіа: Плантеле веніпаты сѣнт трїсте, кам пѣлїте, креск маі тѣлт дп зтѣрѣ, ші дптре петрїле зїдѣрлор кѣзѣте, саѣ дптре стѣпчі, аѣ тірос греѣ, амедїторїѣ, фїле лор аѣ пете, ші паре къ сѣнт зпсе, вердеаца лор есте дп касъ кам неаргъ. (Ва зрма.)

МІЛВІЦИМЪ ШІ КРЕДЕЦІ КЪ ЧЕЕА ЧЕ'МІ ДАЦІ ВОАЪ ВЪ ДАЦІ.

Къ тьсэра че веі да,
Тот къ іа дці веі лза!

Аптр'эн ораш оаре каре се аола эн чершітор деспре каре тьлці дін коплькзиторіи че ера маі къ дэх, дші вьрвзіа къ поате ші свпт фігэра лзі (на Мінерва свпт а лзі Менпор, повьдциторьл лзі Телемах) ва фі врезн сфьнт саѣ дндер аллзі Дьтнезеѣ. Апсърчінат къ дналтъ солие ка прін орі че міжлок съ се сілеаскъ а дптоарче кзцетъл де реме ал оаменілор, спре фапте вьне, съ нэ пьпъствіаскъ пьніміні, съ нэ хрѣпеаскъ дрептъл алтвіа, съ нэ пізмвіаскъ ферічіреа апроапелзі, ші съ фіе маі мілостіві кьтре соарта челор непорочіці, ажтѣндві дьпъ пьтіндъ ка пе піце фраці ші семені лор.

Ачест чершітор съ обичьвесе а черчета адесеа каселе тьтълор орьшанілор, пропвндѣнд пела зша фіе кьрвіа зртътоареа зічере: Мілвціімъ ші кредеці къ чееа че'мі даці воаъ вь даці. Дечі дар, тьлці азінд ачестеа, съ мілостівіа ал мілві къ кьте чева, дпвітаці атжт де тіла лзі, кьт ші де пьдеждеа че лі дп взна къ оаре кьнд лі съ ва рьсплті,*) Мьлці іар, че 'нэ прецвіа дптр'эн пімік пічі драгостеа кьтре оменіре, пічі даторіа кьтре сфлет ші Дзеъл сьѣ, дл сьдвіа къ посоморжре, пе врьнд сь'л мілвіаскъ

къ кьт де мік лькрѣ. Ел, че нэ се свпэра де ізгопіреа оаменілор, нэ се мішка дін лок, чі тот дес пропвндѣндші зічереа, стьрвіа къ дінадінсъл ка съ скоацъ орі кьт де пьдін дела тьна ачелві дпнеітріт пьпъ че дп сфьршіт де mare сілъ дл дндьплека сьі деа чева ка съ скапе де ел ші съ пь'л маі авзе.

Вііндві асфел дптр'о зі рьндъл ка съ теаргъ ші ла оаре каре фетее вьдэвъ, ма дін ачеле маі грѣсчоаре, (къ тоате къ ел нэ деосъвеа сьрак, саѣ богат, фііндкъ тоці де о потривъ свпт даторі сь факъ віне) съ дэсе ла іа ші фькьндші обичьнвіта черере де тілъ, къ mare сілъ скоасъ деі дете кьтева парале фіінд преа свпэратъ де оврьзлнчіа лзі.

Ші пентрѣкъ ел прін ачѣаста сімді ла дьнса эн фел де реа арпагоніе ші сілнчіе д'а тілві пе чеі скьпътаці, хотьрѣ а о черчета маі дес къ а са чершѣтораскъ візітаціе, спре а о дптоарче ла покьтіндъ ші а о фаче а фі маі словодъ дптрѣ ачѣастъ овщеаскъ фачере де віне. Дп каре кзцет стьрвінд къ статорнчіе ел се дэчеа адесеа ла пьміта вьдэвъ стрігьндві недпчетат ла зрекі. *) Мілвещемъ ші креде къ чеіа че'мі даі, ціе дці даі. Іа де ачѣаста са апрінс фоарте рьѣ дп тьнне, дпкжт кзцетъл лі дпфьдіншъ, пе датъ міжлокъл прін каре ар пэтеа сьвьрші дбъ лькрѣрі, атжт ка сь'ші рьзвне дп потривъ сь, скапе де дьнсъл ші съ пьл маі авзъ кьрьдін-

*) Кьт де монстрѣос есте отъл, каре кзцетъ ла респлатъ кьнд ва сь факъ віне. Че оаре фіреде нэ есте маі тьлт вреднік де лавдъ ачела, че фьрѣ інтерес се аратъ вьн ші вьнд кьтре тоці?

Авторъл.

*) Ла вікленіа, дп каре се аофъ оамені дп зіоа де астьзі. Ваі! де чел че пь'ші ва пэтеа аскьнде слъвчівінеа че ва авеа, кьчї дп тоатъ времеа е де рьсѣ ші ватжокѣра челорлаці.

Авторъл.

дѣла дѣпъ фаца пѣтжнтѣлѣи, кѣт ші de а'ші
 фаце ші оаре-каре дпчеркаре прпн ачестеа,
 дака зичереа са есте адеврѣтѣ. Дѣпъ каре
 фѣрѣ зѣбавѣ фѣкѣнд о асмѣ (пѣине de ка-
 съ) дѣ пѣсъ дп фѣрѣтжнтѣтѣрѣ зп праф de
 отравѣ, ші гѣтѣндѣо асфел ацѣпта кѣ пе-
 рѣвдаре веніреа лѣи, че нѣ дѣпъ тѣлтѣ
 време сосѣнд іо ші дете кѣ галантоміе нео-
 вѣчнѣтѣ, ел прѣимѣндѣо кѣ дпмѣте зичерѣ de
 вогда прѣсте, съ фіе прѣимѣт дпайнтеа черѣ-
 лѣи, о пѣсъ дптрѣстоара са, знде маї авеа
 ші алте лѣкрѣрѣ че кѣпѣтасе дпн орашѣ ші
 плекѣнд аѣ ешѣт дпн четате дпдрѣптѣп-
 дѣ'ші пашѣи кѣтре алт лок че кѣдеа кѣ оаре
 каре депѣртаре, фоарте тѣлѣзѣмѣт дпн кѣ-
 цетѣл съѣ, кѣ мерѣндеа че аре, дѣ поате кѣ
 прѣсос съѣ цѣе кѣ ажѣнс пѣпѣ ва ажѣнѣе а-
 коло. — Аша дар дѣпъ кѣтѣва чеасѣрѣ de
 мерѣере, обѣсѣнд de остенеалѣ, ші воѣнд
 а се маї одѣхнѣ, шезѣ съпт гроаса зѣврѣ
 ѣ зпѣи копачѣ че съ дпнтѣмплѣ съ фіе дп
 тарѣпнеа дрѣтѣлѣи лѣпгѣ каре афлѣндѣсъ
 ші о лѣваде de фѣп, дпвѣта не кѣлѣторѣ кѣ
 фѣрѣтѣсѣл мѣрос ал флорѣлор кѣтпепеѣцѣи,
 аколо дѣпъ пѣдѣнѣ време, сосѣнд дпн фаца
 дрѣтѣлѣи съѣ ші зп алт кѣлѣтор тѣпѣр,
 фоарте остѣнѣт, кѣргѣндѣи сѣдоареа не образ
 de аршѣца соарелѣи; се спрѣжѣнѣ ачѣ пѣптрѣ
 кѣ вѣзѣсе вѣнѣл адѣпѣст, знде вѣтрѣпѣл
 се десѣфта кѣ тѣлѣзѣмѣре. Ші дпфѣдѣшнѣ-
 дѣсъ дпайнтеа одѣхнѣторѣлѣи, дѣ дете вѣнѣ
 врѣтеа, вѣтрѣпѣл дѣ тѣлѣзѣмѣи, ші ашезѣп-
 дѣсъ алѣтѣреа дпчѣпѣ съ се вѣкѣре ші ел
 de рѣкорѣреа фѣрѣтѣсѣлѣи аер дпн преажта
 локѣлѣи. Дпн каре време копрѣнѣжѣнд пе-
 тѣпѣр сетѣа ші фаатеа че нѣ авеа кѣ че
 але потѣлѣи, адаогѣ рѣгѣчѣне позѣлѣи съѣ
 прѣетѣп, дака съ пѣтѣмплѣ съ аѣвѣ пѣдѣнѣ
 аѣнѣ ші d'але хрѣпѣи, пѣртѣрѣсѣндѣи ке съ а-

фѣлѣ фоарте пѣтѣмѣнд de ачестеа, ші кѣ
 дрѣтѣл маї цѣне дпкѣ чева пѣпѣ съ а-
 жѣпгѣ акасѣ ла орашѣ, de знде de тѣлтѣ
 време лѣпсѣнд дѣпъ кѣвернѣсѣалѣ, нѣ аре
 пѣчѣи о цѣпѣндѣ de стареа пѣрѣпѣдѣлор съѣ.

Вѣтрѣпѣл кѣ тѣлѣзѣмѣре арѣтѣндѣшнѣ
 вѣпа воѣндѣ, дѣ ші дете дпн чѣле че авеа
 лѣпгѣ сѣне, адекѣ атѣт апѣ че пѣрта кѣ
 ел дптр'о тѣгѣлѣндѣ (каре адесеа о скѣмѣва
 ла орѣ че ізвор рѣкорѣтор се дпнтѣмпла
 а гѣсѣ дпн калеа са), кѣт ші дпн але хрѣпѣи
 ачѣа асмѣшоарѣ, кѣ каре дпн мѣлѣсѣе рѣз-
 тѣчоаса вѣдѣвѣ дпн орашѣ. Тѣпѣрѣл прѣи-
 мѣнд, тѣлѣзѣмѣи кѣ вѣкѣрѣе вѣнѣлѣи вѣтрѣп
 de чѣле чѣи дете, ші вѣнд апѣ дпчѣпѣ
 съ'шнѣ тѣпѣлѣче дпн асмѣ, апої тотѣеодатѣ
 сѣпѣндѣсъ одѣхнѣт ші врѣнд съ плѣче дп-
 кѣлѣкѣ пе кал ші дѣндѣи кѣлѣкѣе се фѣ-
 кѣ пѣвѣзѣт, дѣпѣче маї дпнтѣи dedese вѣп
 рѣтѣсѣ вѣтрѣпѣлѣи, пе каре дпн лѣсѣсе тот
 дпнтѣрѣчѣиашнѣ старе кѣт дпн гѣсѣсе.

Ма отравѣа дпн асмѣ дпчѣпѣ съ'шнѣ фа-
 кѣ лѣкрѣреа ші кѣ кѣт се грѣвѣеа тѣпѣ-
 рѣл, кѣ атѣт дѣрѣрѣле дпн пѣтрѣндеа, пѣ-
 пѣ че фѣрѣ зѣбавѣ ажѣпгѣндѣ акасѣ, епѣи
 тѣтѣ са дпайнте кѣ таре вѣкѣрѣе съ'л
 прѣимѣаскѣ, арѣтѣндѣ'шнѣ драгѣстеа ші до-
 рѣл пѣрѣпѣтѣск, прѣпн мѣи de сѣрѣтѣтѣрѣи ка
 зпа че нѣ'л вѣзѣсе de тѣлтѣ време. Дпн-
 съ, кѣ кѣт і се дпнтѣрѣна іпѣма тѣлѣзѣмѣн-
 дѣшнѣ сѣфлетѣла de вѣнѣ веніреа лѣи, кѣ а-
 тѣт грозѣв маї грѣѣ і се сѣцѣтѣ фѣкадѣи,
 вѣзѣндѣ'л дпнтѣр'о старе аша вѣрѣдѣкѣ de
 жале, пѣптрѣ каре кѣ лѣкрѣтѣи дпнтѣрѣвѣп-
 дѣ'л de прѣчѣна воалеї лѣи, ел кѣ апар дѣ
 рѣспѣнѣсе цѣпѣнд стѣрѣпѣнс de дѣрѣрѣи, по-
 вѣстѣндѣ'ї кѣпѣл дпнтѣлѣпѣреї кѣ вѣтрѣпѣлѣ
 пѣпѣ дпн каре чеас ел с'а афлат фоарте
 сѣпѣтѣсѣ, ші кѣ дпн пѣпѣк алт нѣ дпн вѣ-

пъеще, декът дин асма че ја дат'о ка съ'ши
 потолеаскъ фоатеа, де каре п'тимае; аче-
 стеа нзма лѣи азънд, шѣ сѣмънд кхт де
 греѣ і се рѣсплътеце рѣл съѣ кѣдет, кѣ
 гроазъ шѣ фѣорѣ кѣзънд дн деспѣдеже,
 дшѣ рѣдѣкъ мѣнѣле, дшѣ стѣлце пѣрѣл се
 дѣ кѣ капѣл де тодѣ пѣреці, шѣ зрѣл ѣе-
 тѣнд дн тѣрѣареа са, тѣртѣрѣсѣнд фѣрѣ
 сѣіалѣ кѣ ја есте зѣгана фѣлѣи съѣ, пе
 каре кѣ нѣчѣ зп кѣп нѣл поате скѣпа дн
 венѣоаселе гѣарѣ але морѣі, шѣ кѣ кѣ а-
 девѣрат с'а дн деплѣнѣт зѣса чершѣторѣлѣи,
 кѣ чеіа че ја дат, еі сѣнгѣрѣ ш'а дат.

X. Ioanide,

Метод пентрѣ вѣндекареа педан- тѣзмѣлѣи.

Нѣ поате фѣ дн лѣте грешалѣ маі з-
 рѣтѣ атѣт пентрѣ партеа бѣрѣвѣтеаскъ, кѣт
 шѣ пентрѣ чеа фетеіаскъ декѣт педантѣзмѣл.
 Ачеста нѣзѣмаі кѣ пе фаче де рѣс ла лѣте,
 чѣ пе кѣзѣгѣ тот'одатѣ шѣ врѣштѣмѣи пе-
 нѣпѣкадѣ. Чѣне поате съ предѣвѣаскъ пе зп
 ом, деспре каре шѣе лѣтеа кѣ н'аѣ днвѣ-
 цат нѣмѣк, шѣ тот вреа съ треакѣ де днвѣ-
 цат? Чѣне поате сѣферѣ пе зп бѣрѣват, каре
 ѣ кѣпрѣнс де о патѣмѣ, че нѣ се сатѣрѣ нѣчѣ
 одатѣ де лѣзделе лѣтеі, днтокѣмаі ка хѣдро-
 пѣкѣл де апѣ? — Пе зп ом, че'л везі кѣ ла
 тоатѣ ворѣба се сѣлѣде а чѣта чеѣа дн вр'о
 карте, маі вѣртос скрѣсѣ дн лѣмѣв стрѣвѣт,
 каре дн днѣтѣмларе іаѣ кѣзѣт шѣ лѣі дн
 шѣлѣ, сѣ'л кѣноці, кѣ нѣмѣк алѣа нѣі лѣпѣе-
 ще, декѣт кѣ есте педант дн градѣл чел
 маі маре. Авѣіѣ прѣлеж а кѣноаще дн апѣл
 треѣт зп бѣрѣват ка де вр'о 34 де анѣ, дн
 каре нѣмаі нѣтеа жѣка о мѣпте фѣраѣдѣ,
 кѣчѣ ера вѣтрѣлѣ, шѣ тотѣшѣ днтр'зп дѣкѣрѣ
 де о жѣмѣтѣте ѳрѣ дн чѣтѣ дѳѣспреѣзече
 сентенѣці, зпеле шѣ дн авечедарѣл прѣнѣі-
 лор меі, кѣ деосѣрѣ днсъ, кѣ ле чѣта а-

кѣш дн лѣмѣа латѣнѣ, акѣш дн чеа гречеа-
 скѣ, маі пе зрѣтѣ днчѣнѣ кѣ фѣраѣдѣа шѣ
 сѣфѣрѣшѣ кѣ ѣрманѣа. Пе зп тѣнѣр, каре се
 амѣстѣкъ дн тоатѣ ворѣба бѣрѣвѣдѣлор маі
 вѣтрѣнѣ, пе зп жѣне, че вреа съ доѣдеа-
 скѣ, кѣтѣкъ ѣ дн старе а ворѣи деспре ѳрѣ
 че шѣнѣцѣ, ѣ дн старе а жѣдека ѳрѣ че лѣ-
 кѣрѣ продѣс де алѣл, а крѣтѣза ѳрче карте
 іесе де сѣнт теаск, трѣчѣл пентрѣ астѣдатѣ
 дн класа педанѣдѣлор, де знде нѣмаі тѣмпѣл,
 конѣрѣсѣціа шѣ днкъ о днпреѣнѣзрѣре, де-
 спре каре воі ворѣи дндатѣ, маі тѣрѣзѣ шѣ
 сѣзъ конѣціе: де кѣтѣва нѣ ѣ пѣсѣонат пе че-
 лѣе пѣменѣте, дн вор нѣтеа скоате. Зп педанѣт
 аа веакѣлѣи пострѣ, дшѣ вѣндекъ пе фѣлѣ
 сѣѣ че ера дн врѣстѣ де 24 анѣ де педан-
 тѣзмѣл сѣнгѣрѣ кѣ зрѣмѣтоареа кѣрѣ: аѣеа тѣ-
 пѣрѣл, че'дрѣнт о мемѣорѣе асѣел де аѣерѣ,
 днкът нѣтеа чѣта дн о карте, кареа а чѣтѣт'о
 одатѣ локѣрѣ днтрѣці. Дн прѣчѣна ачѣстѣі
 дар фѣртос, се фѣкѣсе дн трѣнѣсѣл зп пе-
 дант пѣсѣферѣт. Спре пѣпорѣчѣрѣ'і днсъ кѣ
 лѣмѣа латѣнѣ, кареа днтралт кѣп дѣ ера фѣар-
 те драгѣ, нѣ о шѣеа. Днтрѣна де зѣле фѣ
 днвѣтат днпреѣнѣзрѣ кѣ татѣл сѣѣ ла зп прѣнѣзѣ,
 знде се аѣла маі тѣлѣі бѣрѣвѣдѣі днвѣцадѣі.
 Кѣ вр'о кѣтеѣа ѳре днпѣнте де ачѣеста дн-
 трѣѣѣсе пе татѣ сѣѣ че ѣа сѣ зѣкѣ сентенѣціа
 зрѣмѣтоаре, че о четѣсе чѣтатѣ днтр'о кар-
 те ѣрманѣ „Stultus est derisui.“ Татѣлѣі
 сѣѣ і се дѣдѣ акѣм чел маі бѣн прѣлеж, пѣн-
 трѣ де а вѣндека сѣлѣвѣчѣнеа фѣлѣлѣі сѣѣ, а-
 ша дар і о традѣче аша: Stultus, ѣа сѣ зѣ-
 кѣ днцѣлепѣт, est ѣ, derisui днкънѣтат. Нѣ
 трѣче тѣлѣт тѣмп, шѣ тѣнѣрѣл пострѣ днчѣне
 ла прѣнѣзѣ ашѣ дешкѣде марѣа. Дар че рѣс
 продѣче пентрѣ тоатѣ адѣнѣареа, кѣнд воѣнд
 а ворѣи деспре днцѣлепѣчѣзне, шѣ чѣтѣнд дн
 класѣчѣ дѣпѣ ѳѣчѣіѣшѣі, зѣче: іатѣ кѣм се
 еспрѣмѣ шѣ Чѣчерѣн дн прѣчѣна ачѣеста:
 „Stultus est derisui“ „Днцѣлепѣтѣл есте дн-
 кънѣтат.“ Дн лок де а традѣче кѣвѣнтеле а-
 ша: пѣлѣнѣл ѣ де рѣс. Прѣнѣзѣшѣі дар тѣ-
 пѣрѣл кѣ прѣлежѣл ачѣеста вѣсѣл сѣѣ кѣ тѣпа,
 с'аѣ дндрѣнтат де снѣркатѣл сѣѣ педантѣзмѣл.

ГЛАСЪЛ ДНЪИ РОМЪНЪ.

Тодї оаменїи аѣ о патриѣ, нѣмаї еѣ нѣ ам.

А. Дѣмас.

Ла чер, Пъринте сѣинте, де каѣт кѣ змиліре,¹⁾
Зѣдарникъ'ми е рѣга, дешерт аа меѣ сѣспинѣ!
Ън верте де се мишкѣ, тѣ шїї d' а лѣї клѣтире;
Дар лѣнтеле че чеаркѣ зп неам, де знде винѣ?

Се поате, кѣ стрѣвѣнїи с'аѣ дигропат дн крїме;
Дар рѣзл стрѣвекїмеї, доар' нѣ'л чердїї пѣн' ла пої!
Кѣчї алѣфеїлѣ ера віне, ка фїїї de ровїте
Сѣ віе орыї не лѣте, пѣсквдїї пептрѣ невої.

Тѣ зїчї кѣ їердїї пѣкатѣл, нѣ каѣдїї л' а лѣї тѣсѣрѣ;
Нѣ третї ла фїїѣ дїн татѣ, де н'а фост віноват:
Шїї їатѣ, кѣ педѣанса, кѣ 'нтрага еї тортѣрѣ,
С'а стрѣмѣтат прїн веакѣрї ла фїїї, чѣ ам ѣрмат.

Аѣ доарѣ ланї зрїтеї, сѣ поарте кѣрма 'н лѣте;
Сѣѣ шѣрѣ венїїѣ ла гїнте, шїї содѣл меї de Домнїї?
Атѣнчї дїн леѣеа фїреї с'а шѣрѣ черескѣл нѣте
Дѣ дрепт шїї de дрептате; атѣнчї віѣацаї — сомнѣ.

Атѣнчї дїнтрѣвѣ зрїта, кѣ че дрїт не апасѣ?
Ажвнѣгїї прїгонїреа, че веакѣрї нѣ а чертат;
Дѣ шепте веакѣрї ссарта нїмїк нѣ ва сѣ ласѣ;
Дѣ шепте веакѣрї поаштеї шїї чеадѣ не'нчетат.

Ешїїї вої змѣре моарте, ероїї гїнтеї теле!
Шїї дацї довезї ла лѣте, че тѣлт ва понегрїт;
Стрїгацїї дн гѣра таре, кѣ вої дѣ атѣтеа реле,
Че чеаркѣ стрѣнепоцїї, нѣ в'адїї віновѣдїт!

Сѣ сѣзїе Ретезатѣл,¹⁾ ачел азїл де паче,
Дѣ а фост Ромѣнѣл трѣндав дн тїмпѣрї де невої!
Дѣ н'а нѣзїт кредїнда, де н'а вѣрт тоатѣ а фаче,
Сѣ сканѣ нѣмаї дара дїн кѣрсе де ресвоїѣ.

¹⁾ Ын нѣште дн дїнѣтѣл Хаѣегѣлїї, лѣкзїт партеа чеа маї таре нѣмаї de Ромѣнї.

Ла знде де сѣнѣе, чѣ а кѣрсе дн кѣтпѣл пѣнїї,¹⁾
Вѣрсат прїн їагагане шїї палаш de Османѣ;
Аѣ н'аѣ авѣт амѣстек дн парте шїї Ромѣнїї?
Аѣ н'а дѣвїнс Корвїнѣл²⁾ н' ачел кѣтплїт дѣншманѣ?

Ах, кѣчї нѣ'тїї пот респѣнде стрѣвекїле торпїлїте!
Спѣзїнд че цїнѣ дн сїнѣ'шїї: Ромѣнѣ, сѣѣ неам стрѣнїѣ?
Атѣнчї с'ар фѣрѣнѣе чеарта, че кѣрѣдѣ акѣт фѣрвїлїте;
С'ар шѣрѣдѣ атѣнчїї ка чеаца, шїї векїл меї сѣспинѣ.

Де таче оменїмеа, ва да глас стѣнка 'н тѣнѣе,
Шїї апеле зп вѣїет, прїн топ непоменїт.
Нѣмаї е тїмп с'анѣїе зп неам, чѣа мерѣ дн фѣрзїте
Ла тоатѣ пѣвѣлїреа, че дара-а коплешїт.

Нѣмаї е тїмп с'анѣїе зп цѣнѣ вѣстїт дн лѣте,
Нѣтрїт прїн о мїнѣне,³⁾ дїн зѣї провенїтор;⁴⁾
А кѣрѣїа тѣрїре, вірѣтѣ шїї рѣнѣте,
Пѣсесе сѣв нїчїоаре н' а лѣтеї доминїторї.

Нѣмаї е тїмп с'анѣїе о віцѣ стрѣлѣчїгѣ,
Чѣ а дат дн зѣчї de веакѣрї дїн сїнѣл сѣѣ ерої;
Дѣа шїї сѣнѣс'о соарта а фї нефѣрїчїгѣ:
Рѣсарѣїї дн сѣ стѣоа, шїї сканѣ de невої.

Е верде дн кѣ вѣрдѣл шїї змед дѣпѣ фїре;
Дар рѣзеле кѣлѣрѣї аѣ нѣ'л вор шїї зска?
Е пор дн кѣ не черѣрї; дар порѣл е сѣвѣїре,
Шїї зп вѣїт de прїшѣварѣ аѣ нѣ'л ва депѣрта?

Ла чер, Пъринте сѣинте, кѣзѣнд кѣ змиліре,
О цїнтѣ пѣрѣсїгѣ, тѣ н'о веї лѣнѣда!
Ешїї дрепт шїї їердїї пѣкатѣл, вѣзѣнд о покѣїре;
Ешїї вѣн, шїїцїї есте мїлѣ de тот, чеї тѣпа та!

Анд. Мѣрѣшанѣ.

¹⁾ Ын шес таре нѣ департе de Орыцїа.

²⁾ Іоан Хѣнїадї сѣѣ Корвїнѣ пѣскѣт Ромѣнѣ.

³⁾ Не Ромѣл шїї не Рѣмѣ фрателе сѣѣ, дѣнѣ археологїе, їаѣ хрѣнїт кѣ лапте о лѣпоаїе.

⁴⁾ Аша кредѣа Романїї, кѣ татѣл лѣї Ромѣл шїї Рѣмѣ а фост Марс, Дѣмнѣзѣл ресвоїѣлї.